

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 593/2008

2008 m. birželio 17 d.

dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 61 straipsnio c punktą ir 67 straipsnio 5 dalies antrą įtrauką,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Bendrija užsibrėžė tikslą puoselėti bei plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Siekdama palaipsniui sukurti šią erdvę, Bendrija turėtų imtis priemonių, susijusių su teisiniu bendradarbiavimu tarptautinėse civilinėse bylose, kiek tokios priemonės reikalingos tinkamam vidaus rinkos veikimui.
- (2) Pagal Sutarties 65 straipsnio b punktą šios priemonės turėtų apimti ir tas priemones, kurios skatina valstybėse narėse taikytinų su teisės ir jurisdikcijos kolizija susijusių teisės normų suderinamumą.
- (3) 1999 m. spalio 15 d. ir 16 d. Tamperės susitikime Europos Vadovų Taryba patvirtino, kad teismo sprendimų ir kitų teisminių institucijų sprendimų tarpusavio pripažinimo principas yra teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose pagrindas, ir paragino Tarybą bei Komisiją priimti priemonių, skirtų šiam principui įgyvendinti, programą.
- (4) 2000 m. lapkričio 30 d. Taryba patvirtino bendrą Komisijos ir Tarybos programą dėl teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose tarpusavio pripažinimo principo įgyvendinimo priemonių ⁽³⁾. Programoje nurodyta, kad su teisės kolizijos taisyklių suderinimu susijusios priemonės palengvina teismo sprendimų tarpusavio pripažinimą.
- (5) 2004 m. lapkričio 5 d. Europos Vadovų Tarybos priimtoje Hagos programoje ⁽⁴⁾ raginama aktyviai tęsti darbą su sutartinėmis prievolėmis susijusių teisės kolizijos taisyklių srityje (Roma I).

- (6) Tam, kad būtų užtikrintas geresnis ginčo baigties nuspėjamumas, teisinis tikrumas ir laisvas teismo sprendimų judėjimas, tinkamas vidaus rinkos veikimas sukuria poreikį, kad valstybių narių teisės kolizijos taisyklės nukreiptų į tą pačią nacionalinę teisę, nesvarbu kurioje valstybėje yra teismas, kuriame iškelta byla.
- (7) Šio reglamento materialinė taikymo sritis ir nuostatos turėtų atitikti 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo ⁽⁵⁾ (Briuselis I) ir 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma II) ⁽⁶⁾.
- (8) Šeimos santykiai turėtų apimti tėvystę, santuoką, svainystę ir šoninės linijos giminystę. 1 straipsnio 2 dalies nuoroda į santykius, kurie turi panašias pasekmes kaip santuoka ir kiti šeimos santykiai, turėtų būti aiškinama pagal valstybės narės, kurioje kreiptasi į teismą, teisę.
- (9) Prievolės, kylančios iš įsakomųjų vekselių, čekių, paprastųjų vekselių ir kitų perleidžiamųjų priemonių, taip pat turėtų apimti konosamentus, tačiau tik tiek, kiek iš konosamentų kylančias prievoles lemia jų perleidžiamas pobūdis.
- (10) Prievoles, kylančias iš prieš sutarties sudarymą buvusių santykių, apima Reglamento (EB) Nr. 864/2007 12 straipsnis. Todėl tokios prievolės neturėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį.
- (11) Šalių laisvė pasirinkti taikytiną teisę turėtų būti vienas pagrindinių teisės kolizijos taisyklių, susijusių su sutartinėmis prievolėmis, elementų.
- (12) Šalių susitarimas suteikti vienam ar daugiau valstybės narės teismų ar tribunolų išimtinę jurisdikciją spręsti iš sutarties kilusius ginčus turėtų būti vienas iš faktorių, į kuriuos atsižvelgiama nustatant, ar taikytinos teisės pasirinkimas buvo aiškiai išreikštas.
- (13) Šis reglamentas nedraudžia šalims nuorodos pagalba į sutartį įtraukti nevalstybinę teisės sistemą arba tarptautinę konvenciją.

⁽¹⁾ OL C 318, 2006 12 23, p. 56.⁽²⁾ 2007 m. lapkričio 29 d. Europos Parlamento nuomonė (dar neskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2008 m. birželio 5 d. Tarybos sprendimas.⁽³⁾ OL C 12, 2001 1 15, p. 1.⁽⁴⁾ OL C 53, 2005 3 3, p. 1.⁽⁵⁾ OL L 12, 2001 1 16, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1791/2006 (OL L 363, 2006 12 20, p. 1).⁽⁶⁾ OL L 199, 2007 7 31, p. 40.

- (14) Jei Bendrija tinkamu teisės aktu patvirtintų materialines sutarčių teisės normas, įskaitant standartines nuostatas ir sąlygas, tai tokia teisės akte gali būti numatyta, jog šalys gali pasirinkti taikyti tas taisykles.
- (15) Jei taikytina teisė pasirenkama ir visi kiti situacijai svarbūs elementai yra ne toje valstybėje, kurios teisė pasirinkta, tai taikytinos teisės pasirinkimas neturėtų trukdyti taikyti tos valstybės teisės nuostatų, nuo kurių sutartimi negalima nukrypti. Ši taisyklė turėtų būti taikoma nepriklausomai nuo to, ar pasirinkus taikytiną teisę pasirinktas teismas ar tribunolas. Kadangi esminiai pakeitimai, palyginti su 1980 m. Konvencijos dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės ⁽¹⁾ (Romos konvencijos) 3 straipsnio 3 dalimi, nenumatomi, šiame Reglamente esanti formuluotė turėtų būti kuo labiau suderinta su Reglamento (EB) Nr. 864/2007 14 straipsniu.
- (16) Siekiant prisidėti prie šio reglamento bendro tikslo – t. y. teisinio tikrumo Europos teisingumo erdvėje – teisės kolizijos taisyklės turėtų būti itin lengvai numatomos. Tačiau teismams turėtų būti palikta tam tikra galimybė savo nuožiūra nustatyti, kuri teisė yra glaudžiausiai susijusi su situacija.
- (17) Kiek susiję su taikytina teise, kai ji nepasirinkta, sąvokos „paslaugų teikimas“ ir „prekių pardavimas“ turėtų būti aiškinamos taip pat, kaip taikant Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 5 straipsnį, kiek tas reglamentas taikomas prekių pardavimui ir paslaugų teikimui. Nors franšizės ir distribucijos sutartys pagal savo pobūdį yra sutartys dėl paslaugų, joms taikomos specialios taisyklės.
- (18) Kiek susiję su taikytina teise, kai ji nepasirinkta, daugiašalės sistemos turėtų būti tos, kuriose vykdoma prekyba, pavyzdžiui, reguliuojamos rinkos ir daugiašalės prekybos priemonės, kaip nurodyta 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽²⁾ 4 straipsnyje, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra priklausomos nuo pagrindinės sandorio šalies.
- (19) Jei teisė nepasirinkta, taikytina teisė turėtų būti nustatoma remiantis tam tikro pobūdžio sutarčiai nustatyta taisykle. Jei sutartis negali būti priskiriama jokiai iš nurodytų kategorijų arba jei jos elementai patenka į daugiau nei vieną nustatytą kategoriją, tai sutarčiai turėtų būti taikoma valstybės, kurioje yra už tai sutarčiai būdingiausios pareigos vykdymą atsakingos šalies įprasta gyvenamoji vieta, teisė. Jei sutartį sudaro teisių ir prievolių, kurios gali būti priskirtos daugiau nei vienai iš nustatytų sutarčių kategorijų, rinkinys, tai sutarčiai būdingiausios pareigos vykdymas turėtų būti nustatomas pagal jos svarbiausią aspektą.
- (20) Jei sutartis akivaizdžiai glaudžiau susijusi su kita valstybe nei nurodyta 4 straipsnio 1 ar 2 dalyje, nuostatų išvengimo sąlygoje turėtų būti numatyta, kad turi būti taikoma tos kitos valstybės teisė. Siekiant nustatyti tą valstybę, reikia, *inter alia*, atsižvelgti, ar ta sutartis turi labai glaudų ryšį su kita sutartimi ar sutartimis.
- (21) Nepasirinkus teisės, kai jos negalima nustatyti sutartį priskiriant vienai iš nustatytų kategorijų arba jei sutarčiai negalima taikyti valstybės, kurioje yra už sutarčiai būdingiausios pareigos vykdymą atsakingos šalies įprasta gyvenamoji vieta, teisės, sutarčiai turėtų būti taikoma valstybės, su kuria ji glaudžiausiai susijusi, teisė. Siekiant nustatyti tą valstybę, reikia, *inter alia*, atsižvelgti, ar ta sutartis turi labai glaudų ryšį su kita sutartimi ar sutartimis.
- (22) Prekių vežimo sutarčių aiškinimo atveju nesiekama iš esmės pakeisti Romos konvencijos 4 straipsnio 4 dalies trečio sakinio. Taigi frachtavimo vienai jūrų kelionei sutartis ir kitos sutartys, kurių pagrindinis tikslas yra prekių vežimas, yra laikomos prekių vežimo sutartimis. Šiame reglamente sąvoka „siuntėjas“ turėtų reikšti asmenį, kuris sudaro prekių vežimo sutartį su vežėju, o sąvoka „vežėjas“ turėtų reikšti sutarties šalį, kuri prisiima išpareigojimą vežti prekes, nepriklausomai nuo to, ar prekes veža ji pati, ar ne.
- (23) Sutarčių su šalimis, kurios laikomos silpnesnėmis, atveju tos šalys turėtų būti apsaugotos tokių teisės kolizijos taisyklių, kurios šioms šalims yra palankesnės nei bendrosios normos.
- (24) Vartojimo sutarčių atveju kolizijos taisyklė turėtų padėti sumažinti ginčų, dažnai dėl nedidelių sumų, išsprendimo išlaidas ir atsižvelgti į nuotolinės prekybos metodų raidą. Siekiant suderinamumo su Reglamentu (EB) Nr. 44/2001, turi būti daroma nuoroda į „susietos veiklos“ sąvoką, kaip vartotoją apsaugančios priemonės taikymo sąlygą, kuri turi būti vienodai aiškinama Reglamente (EB) Nr. 44/2001 ir šiame reglamente, turint omenyje tai, kad bendroje Tarybos ir Komisijos deklaracijoje dėl Reglamento (EB) Nr. 44/2001 15 straipsnio tvirtinama, jog norint, kad būtų taikoma 15 straipsnio 1 dalies c pastraipa, įmonė turi susieti savo veiklą su valstybe nare, kurioje yra vartotojo gyvenamoji vieta, arba su keliomis valstybėmis, įskaitant tą valstybę narę, o sutartis turi būti priskiriama tokios veiklos sričiai. Šioje deklaracijoje taip pat primenama, kad vien to, kad tam tikra interneto svetainė būtų prieinama, neužtenka, kad būtų taikomas 15 straipsnis; reikia, kad šioje interneto svetainėje būtų raginama sudaryti nuotolines sutartis ir kad sutartis iš tikrųjų būtų sudaryta nuotoliniu būdu bet

⁽¹⁾ OL C 334, 2005 12 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Direktyva 2008/10/EB (OL L 76, 2008 3 19, p. 33).

kokiomis priemonėmis. Šiuo atžvilgiu interneto svetainėje vartojama kalba ar valiuta nelaikomos reikšmingomis aplinkybėmis.

- (25) Vartotojai turėtų būti apsaugoti pagal jų įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisės normas, nuo kurių sutartimi negali būti nukrypstama, su sąlyga, kad vartojimo sutartis buvo sudaryta verslininkui vykdant komercinę arba profesinę veiklą toje valstybėje. Tokia pati apsauga turėtų būti užtikrinta tuomet, kai verslininkas nevykdo komercinės ar profesinės veiklos vartotojo įprastos gyvenamosios vietos valstybėje, tačiau bet koku būdu nukreipia savo veiklą į tą valstybę ar į kelias valstybes, tarp kurių yra ta valstybė, ir sutartis buvo sudaryta vykdant tokią veiklą.
- (26) Šiame reglamente finansinėms paslaugoms, tokioms kaip investicinės paslaugos bei veikla ir pagalbinės paslaugos, kurias verslininkai teikia vartotojams, kaip nurodyta Direktyvos 2004/39/EB I priedo A ir B skirsniuose, ir sutartims dėl kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų pardavimo, nepriklausomai nuo to, ar joms taikoma 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS), derinimo ⁽¹⁾, turėtų būti taikomas šio reglamento 6 straipsnis. Todėl tais atvejais, kai daroma nuoroda į perleidžiamų vertybinių popierių emisijos ar siūlymo visuomenei sąlygas arba į kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų pasirašymo ar išpirkimo sąlygas, nuorojoje turėtų būti nurodyti visi aspektai, pagal kuriuos emitentas arba siūlantysis subjektas išsipareigoja vartotojo atžvilgiu, tačiau neturėtų būti įtraukti aspektai, susiję su finansinių paslaugų teikimu.
- (27) Reikėtų numatyti įvairių išimčių, taikomų bendrosioms normoms dėl taikytinos teisės pasirinkimo vartojimo sutarčių atveju. Pagal vieną iš minėtųjų išimčių bendrosios normos neturi būti taikomos sutartims, susijusioms su daiktine teise į nekilnojamąjį turtą arba nekilnojamojo turto nuoma, išskyrus sutartis, susijusias su teise tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais, kaip apibrėžta 1994 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 94/47/EB dėl pirkėjų apsaugos, susijusios su teise tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais pirkimo sutarčių tam tikrais aspektais ⁽²⁾.
- (28) Svarbu užtikrinti, kad teisėms ir prievolėms, sudarančioms finansinę priemonę, nebūtų taikomos vartojimo sutartims taikytinos bendrosios teisės normos, kadangi dėl to kiekvienai išleistai priemonei galėtų tekti taikyti skirtingą teisę, tokiu būdu pakeičiant jų pobūdį ir užkertant kelią jų siūlymui ir prekybai jomis kaip keičiamomis tarpusavyje. Analogiškai, išleidus arba siūlant tokias priemones, sutartiniams emitento arba siūlytojo ir vartotojo santykiams nebūtinai turėtų būti privalomai taikoma vartotojo įprastos

gyvenamosios vietos valstybės teisė, kadangi būtina užtikrinti emisijos arba siūlymo sąlygų darnumą. Tas pats principas turėtų būti taikomas daugiašalėms sistemoms, kurias apima 4 straipsnio 1 dalies h punktą ir kurių atžvilgiu turėtų būti užtikrinta, kad vartotojo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė netrukdytų taikyti teisės normų, taikomų sutartims, sudarytoms tose sistemose arba su tų tokių sistemų operatoriumi.

- (29) Šiame reglamente nuorodos į teises ir pareigas, susijusias su perleidžiamų vertybinių popierių emisijos, siūlymo visuomenei arba viešo pasiūlymo perimti sąlygomis bei su kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų pasirašymo ar išpirkimo sąlygomis, turėtų, *inter alia*, apimti vertybinių popierių arba investicinių vienetų paskirstymo sąlygas, teises tais atvejais, kai pateikiama prašymų leisti įsigyti didesnę nei siūlomas vertybinių popierių kiekį, atsisakymo teises ir panašius su pasiūlymu susijusius klausimus, taip pat klausimus, nurodytus 10, 11, 12 ir 13 straipsniuose, taip užtikrinant, kad visiems atitinkamiems sutartiniams pasiūlymo, pagal kurį emitentas arba siūlantysis subjektas išsipareigoja vartotojo atžvilgiu, aspektams būtų taikoma ta pati teisė.
- (30) Šio reglamento tikslais finansinės priemonės ir perleidžiami vertybiniai popieriai atitinka direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnyje nurodytas priemones.
- (31) Jokios šio reglamento nuostatos neturėtų daryti įtakos formalaus susitarimo, laikomam sistema pagal 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose ⁽³⁾ 2 straipsnio a punktą, veikimui.
- (32) Atsižvelgiant į ypatingą vežimo sutarčių ir draudimo sutarčių pobūdį, specialiomis nuostatomis turėtų būti užtikrintas tinkamas keleivių ir draudėjų apsaugos lygis. Todėl 6 straipsnis neturėtų būti taikomas minėtoms ypatingoms sutartims.
- (33) Jei pagal draudimo sutartį, kuri neapima didelės rizikos, apdraudžiama daugiau nei viena rizika, iš kurių bent viena yra daugiau nei vienoje valstybėje narėje ir bent viena rizika yra trečiojoje valstybėje, tai specialios su draudimo sutartimis susijusios šio reglamento taisyklės turėtų būti taikomos tik tai rizikai ar rizikoms, kurios gali kilti atitinkamoje valstybėje narėje arba valstybėse narėse.
- (34) Taisyklė dėl individualios darbo sutarties neturėtų daryti poveikio valstybės, į kurią komandiruotas darbuotojas, viršenybę turinčioms privalomoms nuostatoms, kaip numatyta 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje .

⁽¹⁾ OL L 375, 1985 12 31, p. 3. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/18/EB (OL L 76, 2008 3 19, p. 42).

⁽²⁾ OL L 280, 1994 10 29, p. 83.

⁽³⁾ OL L 166, 1998 6 11, p. 45.
OL L 18, 1997 1 21, p. 1.

- (35) Darbuotojai neturėtų prarasti apsaugos, jiems suteikiamos nuostatomis, nuo kurių negali būti nukrypstama susitarimu arba gali būti nukrypstama tik jų naudai.
- (36) Individualių darbo sutarčių atveju darbo atlikimas kitoje šalyje turėtų būti laikomas laikinu, jei manoma, kad darbuotojas, įvykdęs savo užduotis užsienyje, toliau tęs veiklą kilmės šalyje. Naujos darbo sutarties sudarymas su pirmuoju darbdaviu arba su darbdaviu, priklausančiu tai pačiai įmonių grupei, kaip ir pirmasis darbdavys, neturėtų kliudyti darbuotojo laikyti laikinai atliekančiu darbą kitoje šalyje.
- (37) Atsižvelgiant į viešuosius interesus, valstybių narių teisams galima suteikti galimybę išskirtinėmis aplinkybėmis taikyti išimtis, pagrįstas viešąja tvarka ir viršesnėmis privalomomis nuostatomis. Sąvoką „viršesnės privalomos nuostatos“ reikia skirti nuo sąvokos „nuostatos, nuo kurių sutartimi negali būti nukrypstama“, ir ji turėtų būti formuluojama ribotiau.
- (38) Savanoriško reikalavimų perleidimo kontekste terminas „santykiai“ turėtų aiškiai reikšti, kad tose teisės sistemose, kuriose nuosavybės aspektai nagrinėjami atskirai nuo prievolinių aspektų, 14 straipsnio 1 dalis taip pat taikoma ir perleidimo aspektams, susijusiems su perleidėjo ir perėmėjo nuosavybe. Tačiau terminas „santykiai“ neturėtų būti suprantamas kaip susijęs su bet kokiais galimais perleidėjo ir perėmėjo santykiais. Visų pirma šis terminas neturėtų apimti preliminarinių klausimų, susijusių su savanorišku perleidimu ar sutartine subrogacija. Šis terminas turėtų griežtai apsiriboti aspektais, tiesiogiai susijusiais su atitinkamu savanorišku perleidimu arba sutartine subrogacija.
- (39) Siekiant teisinio tikrumo, turėtų būti pateiktas aiškus įprastos gyvenamosios vietos apibrėžimas, ypač įmonių ir kitų subjektų, turinčių arba neturinčių juridinio asmens statusą, atžvilgiu. Priešingai nei Reglamento (EB) Nr. 44/2001 60 straipsnio 1 dalyje, kurioje nustatyti trys kriterijai, teisės kolizijos taisyklė turėtų apsiriboti vienu kriterijumi, antraip šalys negalėtų numatyti jų ginčui taikytinos teisės.
- (40) Reikėtų vengti situacijų, kai kolizinės teisės normos išsklaidomos keliuose dokumentuose ir skiriasi. Tačiau šis reglamentas nepanaikina galimybės su sutartinėmis prievolėmis susijusias teisės kolizijos taisykles įtraukti į Bendrijos teisės nuostatas, susijusias su konkrečiais dalykais.
- Šis reglamentas neturėtų daryti įtakos kitų teisės aktų, nustatančių taisykles, skirtas prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo, taikymui, jei jie negali būti taikomi kartu su teise, nustatyta pagal šio reglamento teisės normas. Pagal šio reglamento teisės normas pasirinktos taikytinos teisės nuostatų taikymas neturėtų riboti laisvo prekių ir paslaugų judėjimo, reglamentuojamo Bendrijos teisės aktais, pavyzdžiui, 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) ⁽¹⁾.
- (41) Valstybių narių priimtų tarptautinių įsipareigojimų laikymasis reišia, kad šis reglamentas neturėtų daryti įtakos tarptautinėms konvencijoms, kurių šalimis šio reglamento priėmimo metu yra viena ar kelios valstybės narės. Siekdama užtikrinti geresnę galimybę susipažinti su šiomis teisės normomis, Komisija, remdamasi valstybių narių perduota informacija, turėtų paskelbti atitinkamų konvencijų sąrašą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
- (42) Komisija pateiks pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl procedūrų ir sąlygų, pagal kurias atskirais ir išimtiniais atvejais valstybės narės turėtų teisę derėtis ir savo vardu sudaryti susitarimus su trečiosiomis šalimis dėl atskirų sektorių klausimų, į kuriuos būtų įtrauktos nuostatos dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės.
- (43) Kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šio reglamento masto ir poveikio, to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydami Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina minėtam tikslui pasiekti.
- (44) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą.
- (45) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 1 ir 2 straipsnį ir nedarant poveikio minėto protokolo 4 straipsnio taikymui, Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą ir neprivalo vykdyti su juo susijusių įsipareigojimų ar jo taikyti.
- (46) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir neprivalo vykdyti su juo susijusių įsipareigojimų ar jo taikyti.

Šis reglamentas neturėtų daryti įtakos kitų teisės aktų, nustatančių taisykles, skirtas prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo, taikymui, jei jie negali būti taikomi kartu su

⁽¹⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS

1 straipsnis

Materialinė taikymo sritis

1. Šis reglamentas teisės kolizijos atvejais taikomas sutartinėms prievolėms civilinėse ir komercinėse bylose.

Jis netaikomas fiskaliniams, muitų ir administraciniams klausimams.

2. Šis reglamentas netaikomas:

- a) klausimams, susijusiems su fizinių asmenų statusu ar veiksnumu, nedarant poveikio 13 straipsniui;
- b) prievolėms, kylančioms iš šeimos santykių ir santykių, kurie pagal jiems taikytiną teisę laikomi turinčiais panašias pasekmes, įskaitant išlaikymo prievoles;
- c) prievolėms, kylančioms iš sutuoktinių turto režimo, santykių, kurie pagal jiems taikytiną teisę laikomi turinčiais panašias pasekmes į santuoką, turto režimo, iš testamentų ir paveldėjimo;
- d) prievolėms, atsirandančioms iš įsakomųjų vekselių, čekių, paprastųjų vekselių ir kitų perleidžiamų priemonių, jei iš šių kitų perleidžiamų priemonių kylančias prievoles lemia jų perleidžiamas pobūdis;
- e) arbitražiniams susitarimams ir susitarimams dėl teismo pasirinkimo;
- f) klausimams, kuriuos reglamentuoja įmonių ir kitų juridinio asmens statusą turinčių ar neturinčių subjektų teisė, pavyzdžiui, įmonių ir kitų juridinio asmens statusą turinčių ar neturinčių subjektų steigimui, registruojant ar kitokiu būdu, veiksnumui, vidaus organizacijai ar likvidavimui bei organų narių ir dalyvių asmeninei atsakomybei už įmonės ar subjekto prievoles;
- g) klausimui, ar įgaliotinis gali įpareigoti atstovaujамąjį, ir ar organas gali įpareigoti įmonę ar juridinio asmens statusą turintį ar neturintį subjektą trečiųjų šalių atžvilgiu;
- h) trestų steigimui ir santykiams, kylantiems tarp jų steigėjų, valdytojų ir naudos gavėjų;
- i) prievolėms, kylančioms iš santykių iki sutarties sudarymo;

- j) draudimo sutartims, sudaromoms organizacijų, kurios neįtrauktos į 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo ⁽¹⁾ 2 straipsnyje pateiktą įmonių sąrašą, veiklos metu siekiant užtikrinti samdomiems ar savarankiškai dirbantiems asmenims, priklausantiems įmonei ar jų grupei arba vienai profesinei grupei ar kelioms iš jų, skirtas išmokas, mokėtinas mirties atveju arba kilus pavojui gyvybei, netekus darbo ar sumažėjus jo krūviui, dėl darbe įgytos ligos arba įvykus nelaimingam atsitikimui darbe.

3. Nedarant poveikio 18 straipsniui, šis reglamentas netaikomas įrodymams ir teismo procesui.

4. Šiame reglamente „valstybė narė“ – visos valstybės narės, kurioms taikomas šis reglamentas. Tačiau 3 straipsnio 4 dalyje ir 7 straipsnyje šis terminas reiškia visas valstybes nares.

2 straipsnis

Visuotinis taikymas

Šiame reglamente nurodyta teisė taikoma net jei ši teisė nėra valstybės narės teisė.

II SKYRIUS

VIENODOS TAISYKLĖS

3 straipsnis

Pasirinkimo laisvė

1. Sutarčiai taikoma šalių pasirinkta teisė. Pasirinkimas turi būti tiksliai išreikštas ar aiškiai parodytas sutarties sąlygomis arba bylos aplinkybėmis. Šalys gali pasirinkti visai sutarčiai ar tik jos daliai taikytiną teisę.

2. Šalys gali bet kuriuo metu susitarti sutarčiai taikyti kitą teisę, nei pagal pirmesnę šalių pasirinkimą pagal šį straipsnį ar kitas šio reglamento nuostatas taikyta teisė. Pakeitimai dėl taikytinos teisės, padaryti po sutarties sudarymo, neturi įtakos formaliam jos galiojimui pagal 11 straipsnį ir negali neigiamai paveikti trečiųjų šalių teisių.

3. Tais atvejais, kai visi kiti situacijai svarbūs elementai pasirinkimo metu yra kitoje valstybėje nei ta, kurios teisė pasirinkta, šalių pasirinkimas neturi kliudyti taikyti tos kitos valstybės teisės nuostatų, nuo kurių negali būti nukrypstama sutartimi.

4. Tais atvejais, kai visi kiti situacijai svarbūs elementai pasirinkimo metu yra vienoje ar keliose valstybėse narėse, šalių

⁽¹⁾ OL L 345, 2002 12 19, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2008/19/EB (OL L 76, 2008 3 19, p. 44).

pasirinkta kita nei valstybės narės taikytina teisė tinkamai atvejais neturi kliudyti taikyti Bendrijos teisės nuostatų, kaip jos įgyvendinamos ginčo nagrinėjimo vietas valstybėje narėje, nuo kurių negali būti nukrypstama susitarimu.

5. Šalių susitarimo dėl taikytinos teisės pasirinkimo buvimas ir galiojimas nustatomas pagal 10, 11 ir 13 straipsnių nuostatas.

4 straipsnis

Teisė, taikytina šalims nepasirinkus sutarties teisės

1. Tiek, kiek šalys nepasirinko sutarčiai taikytinos teisės pagal 3 straipsnį, ir nedarant poveikio 5–8 straipsnių taikymui, sutarčiai taikytina teisė nustatoma taip:

- a) prekių pardavimo sutarčiai taikoma pardavėjo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė;
- b) paslaugų teikimo sutarčiai taikoma paslaugų teikėjo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė;
- c) sutarčiai, susijusiai su daiktine teise į nekilnojamąjį turtą arba su nekilnojamojo turto nuoma, taikoma turto buvimo vietos valstybės teisė;
- d) nepaisant c punkto, nekilnojamojo turto nuomos laikinam asmeniniam naudojimui ne ilgiau nei šešiams mėnesiams iš eilės, sutarčiai taikoma nuomotojo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė, jei nuomininkas yra fizinis asmuo, kurio įprasta gyvenamoji vieta yra toje pačioje valstybėje;
- e) franšizės sutarčiai taikoma franšizės gavėjo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė;
- f) distribucijos sutarčiai taikoma distributoriaus įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė;
- g) prekių pardavimo aukcione sutarčiai taikoma aukciono vietos valstybės teisė, jei tą vietą galima nustatyti;
- h) sutarčiai, sudarytai daugiašalėje sistemoje, kuri apjungia arba padeda apjungti daugiašalius trečiųjų šalių interesus pirkti ir parduoti finansines priemones, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 17 punkte, ir tai atlieka laikantis nediskriminuojančių taisyklių bei taikant vieną teisę, taikoma būtent ta teisė.

2. Jei sutarties neapima 1 dalis arba jei sutarties elementams būtų taikomas daugiau nei vienas iš 1 dalies a–h punktų, tai sutarčiai taikoma šalies, turinčios įvykdyti tai sutarčiai būdingiausią pareigą, įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė.

3. Jei pagal visas bylos aplinkybes aišku, kad sutartis yra akivaizdžiai glaudžiau susijusi su kita valstybe nei nurodyta 1 ar 2 dalyje, taikoma tos kitos valstybės teisė.

4. Kai taikytinos teisės neįmanoma nustatyti pagal 1 ar 2 dalį, sutarčiai taikoma valstybės, su kuria ji glaudžiausiai susijusi, teisė.

5 straipsnis

Vežimo sutartys

1. Tiek, kiek prekių vežimo sutarčiai taikytina teisė nepasirinkta pagal 3 straipsnį, sutarčiai taikoma vežėjo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė, jei gavimo vieta arba pristatymo vieta, arba siuntėjo įprasta gyvenamoji vieta taip pat yra toje valstybėje. Jei šie reikalavimai neįvykdyti, taikoma šalių sutartos pristatymo vietos valstybės teisė.

2. Tiek, kiek keleivių vežimo sutarčiai taikytina teisė nepasirinkta pagal antrą pastraipą, sutarčiai taikoma keleivio įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė, jei išvykimo vieta arba paskirties vieta yra toje valstybėje. Jei šie reikalavimai neįvykdyti, taikoma vežėjo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė.

Pagal 3 straipsnį šalys gali pasirinkti keleivių vežimo sutarčiai taikomą teisę tik tos valstybės, kurioje yra:

- a) keleivio įprasta gyvenamoji vieta; arba
- b) vežėjo įprasta gyvenamoji vieta; arba
- c) vežėjo centrinės administracijos vieta; arba
- d) išvykimo vieta; arba
- e) paskirties vieta.

3. Jei iš visų bylos aplinkybių aišku, kad sutartis, nesant pasirinktos teisės, yra akivaizdžiai glaudžiau susijusi su kita valstybe nei nurodyta 1 ar 2 dalyse, turi būti taikoma tos kitos valstybės teisė.

6 straipsnis

Vartojimo sutartys

1. Nedarant poveikio 5 ir 7 straipsnių taikymui, sutarčiai, sudarytai tarp fizinio asmens, siekiančio tikslų, kurie gali būti laikomi nesusijusiai su jo darbu ar profesine veikla (vartotojas),

ir kito asmens, atliekančio savo darbą arba vykdančio profesinę veiklą, (profesionalas), taikoma vartotojo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė, jei profesionalas:

- a) vykdo komercinę ar profesinę veiklą vartotojo įprastos gyvenamosios vietos valstybėje; arba
- b) bet kokiais priemonėmis kreipia šią veiklą į tą valstybę ar kelias valstybes, tarp kurių yra ta valstybė,

ir ta sutartis patenka į tokios veiklos sritį.

2. Nepaisant 1 dalies, šalys, laikydamosi 3 straipsnio, gali pasirinkti 1 dalies reikalavimams atitinkančią sutarčiai taikytiną teisę. Tačiau toks pasirinkimas negali atimti iš vartotojo apsaugos, kurią jam teikia nuostatos, nuo kurių negalima nukrypti susitarimu pagal teisę, kuri nepasirinkus teisės būtų taikoma 1 dalies pagrindu.

3. Jei 1 dalies a arba b punkto reikalavimai neįvykdyti, vartotojo ir profesionalo sutarčiai taikytina teisė nustatoma pagal 3 ir 4 straipsnius.

4. 1 ir 2 dalys netaikomos:

- a) paslaugų teikimo sutartims, kai paslaugos vartotojui turi būti teikiamos tik kitoje valstybėje nei jo įprastos gyvenamosios vietos valstybėje;
- b) vežimo sutarčiai, išskyrus sutartį, susijusią su 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvoje 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų ⁽¹⁾ apibrėžtais kelionių paketais;
- c) sutarčiai, susijusiai su daiktine teise į nekilnojamąjį turtą arba nekilnojamojo turto nuoma, išskyrus sutartį, susijusią su teise tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais, kaip apibrėžta Direktyvoje 94/47/EB;
- d) teisėms ir pareigoms, sudarančioms finansinę priemonę, ir teisėms ir pareigoms, sudarančioms perleidžiamų vertybinių popierių išleidimo, siūlymo visuomenei arba viešo pasiūlymo perimti, taip pat kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų pasirašymo ar išpirkimo sąlygas, kiek ši veikla nesudaro finansinių paslaugų teikimo;
- e) sutartims, sudarytoms sistemoje, kurią apima šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies h punktas.

⁽¹⁾ OL L 158, 1990 6 23, p. 59.

7 straipsnis

Draudimo sutartys

1. Šis straipsnis taikomas 2 dalyje nurodytoms sutartims, nepriklausomai nuo to, ar draudžiama rizika yra valstybėje narėje, taip pat visoms kitoms draudimo sutartims, kuriomis draudžiama rizika yra valstybių narių teritorijoje. Jis netaikomas pradedamo draudimo sutartims.

2. Draudimo sutarčiai, kuria apdraudžiama didelė rizika, kaip apibrėžta 1973 m. liepos 24 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 73/239/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, veiklos pradėjimu ir vykdymu, derinimo ⁽²⁾ 5 straipsnio d punkte, taikoma šalių pagal šio reglamento 3 straipsnį pasirinkta teisė.

Tiek, kiek šalys nepasirinko taikytinos teisės, draudimo sutarčiai taikoma draudiko įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė. Jei konkrečiu atveju iš visų aplinkybių paaiškėja, kad sutartis akivaizdžiai glaudžiau susijusi su kita valstybe, taikoma tos kitos valstybės teisė.

3. Draudimo sutarčių, kurių neapima 2 dalis, atveju šalys pagal 3 straipsnį gali pasirinkti taikyti tik šią teisę:

- a) bet kurios valstybės narės, kurioje sutarties sudarymo metu yra draudimo rizika, teisę;
- b) draudėjo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisę;
- c) gyvybės draudimo sutarčių atveju – draudėjo pilietybės valstybės narės teisę;
- d) draudimo sutarčių, kuriomis apdraudžiama rizika, apribota įvykiais vienoje valstybėje narėje, kitoje nei kurioje yra draudimo rizika, – tos valstybės narės teisę;
- e) jei draudėjas, turėdamas sutartį, kurią apima ši dalis, vykdo komercinę, pramonės arba laisvųjų profesijų veiklą, ir draudimo sutartis apima dvi ar daugiau rizikų, susijusių su ta veikla ir esančių skirtingose valstybėse narėse, – bet kurios iš šių valstybių narių teisę arba draudėjo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisę.

Kai a, b ir e punktuose numatytais atvejais atitinkamos valstybės narės suteikia didesnę laisvę pasirinkti draudimo sutarčiai taikytiną teisę, šalys gali ta laisvę pasinaudoti.

⁽²⁾ OL L 228, 1973 8 16, p. 3. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/68/EB (OL L 323, 2005 12 20, p. 1).

Tiek, kiek pagal šią dalį šalys nepasirinko taikytinos teisės, sutarčiai taikoma valstybės narės, kurioje sutarties sudarymo metu yra rizika, teisė.

4. Kai valstybė narė nustato pareigą apsidrausti nuo tam tikrų rizikų, jas apimančioms draudimo sutartims taikomos šios papildomos taisyklės:

- a) draudimo sutartis nėra pareigos apsidrausti įvykdymas, jei ji neatitinka pareigą nustačiusios valstybės narės numatytų tam draudimui taikomų specifinių nuostatų. Jei valstybės narės, kurioje yra draudimo rizika, teisė prieštarauja valstybės narės, nustačiusios pareigą apsidrausti, teisei, tai viršenybę turi pastarosios valstybės narės teisė;
- b) nukrypdoma nuo 2 ir 3 dalių valstybė narė gali nustatyti, kad draudimo sutarčiai taikoma pareigą apsidrausti nustačiusios valstybės narės teisė.

5. 3 dalies trečios pastraipos ir 4 dalies tikslais, jei sutartis apima riziką, esančią daugiau nei vienoje valstybėje narėje, sutartis laikoma sudarančia kelias sutartis, kurių kiekviena susijusi tik su viena valstybe nare.

6. Šio straipsnio tikslais, valstybė, kurioje yra rizika, nustatoma pagal 1988 m. birželio 22 d. Antrosios Tarybos direktyvos 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, apibrėžiančios nuostatas, padedančias veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas⁽¹⁾ 2 straipsnio d punktą, o gyvybės draudimo atveju valstybė, kurioje yra rizika, yra valstybė, kurioje priimtas išpareigojimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/83/EB 1 straipsnio 1 dalies g punkte.

8 straipsnis

Individualios darbo sutartys

1. Individualiai darbo sutarčiai taikoma pagal 3 straipsnį šalių pasirinkta teisė. Tačiau toks teisės pasirinkimas negali atimti iš darbuotojo apsaugos, kurią jam teikia nuostatos, nuo kurių negalima nukrypti susitarimu pagal teisę, kuri nepasirinkus teisės būtų taikoma šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalių pagrindu.

2. Tiek, kiek šalys nepasirinko individualiai darbo sutarčiai taikytinos teisės, sutarčiai taikoma teisė valstybės, kurioje, o jei ši sąlyga netenkinama – iš kurios, darbuotojas vykdydamas sutartį įprastai atlieka darbą, teisė. Laikoma, kad valstybė, kurioje įprastai atliekamas darbas, nepasikeitė, jei darbuotojas laikinai dirba kitoje valstybėje.

⁽¹⁾ OL L 172, 1988 7 4, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/14/EB (OL L 149, 2005 6 11, p. 14).

3. Jei taikytinos teisės neįmanoma nustatyti pagal 2 dalį, sutarčiai taikoma valstybės, kurioje yra darbuotoją įdarbinusio verslo vieta, teisė.

4. Jei iš aplinkybių visumos paaiškėja, kad sutartis glaudžiau susijusi su kita valstybe nei nurodyta 2 ar 3 dalyse, taikoma tos kitos valstybės teisė.

9 straipsnis

Viršesnės privalomos nuostatos

1. Viršesnės privalomos nuostatos yra nuostatos, kurių laikymąsi valstybė laiko itin svarbiu jos viešųjų interesų, pavyzdžiui, politinės, socialinės ar ekonominės sandaros, apsaugai tiek, kad jos taikomos visais atvejais, kuriuos jos apima, neatsižvelgiant į pagal šį reglamentą sutarčiai taikytiną teisę.

2. Jokios šio reglamento nuostatos negali riboti ginčo nagrinėjimo vietos teisės viršesnių privalomų nuostatų taikymo.

3. Valstybės, kurioje turi būti arba buvo vykdomos iš sutarties kylančios prievolės, teisėje numatytos viršesnės privalomos nuostatos, gali būti taikomos tiek, kiek pagal šias viršesnes privalomas nuostatas sutarties vykdymas yra neteisėtas. Sprendžiant, ar taikyti tas nuostatas, turi būti atsižvelgiama į jų pobūdį ir tikslą bei į jų taikymo arba netaikymo pasekmes.

10 straipsnis

Sutikimas ir turinio galiojimas

1. Sutarties ar bet kurios jos sąlygos egzistavimas ir galiojimas nustatomas pagal teisę, kuri būtų jai taikoma pagal šį reglamentą, jei sutartis ar sąlyga galiojotų.

2. Tačiau, siekdama įrodyti, kad nedavė sutikimo, šalis gali remtis savo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teise, jei iš aplinkybių paaiškėja, kad nagrinėti šios šalies elgesio pasekmes pagal 1 dalyje nurodytą teisę yra nepagrįsta.

11 straipsnis

Formalus galiojimas

1. Sutartis, sudaryta asmenų, kurie arba kurių atstovai sutarties sudarymo metu yra toje pačioje valstybėje, formaliai galioja, jei ji

atitinka formos reikalavimus pagal teisę, kuri pagal šį reglamentą taikoma sutarties turiniui, arba pagal jos sudarymo vietos valstybės teisę.

2. Sutartis, sudaryta tarp asmenų, kurie arba kurių atstovai sutarties sudarymo metu yra skirtingose valstybėse, formaliai galioja, jei atitinka formos reikalavimus pagal teisę, kuri pagal šį reglamentą taikoma jos turiniui, arba pagal vienos iš valstybių, kurioje sutarties sudarymo metu yra bet kuri iš šalių arba jos atstovas, teisę, arba pagal valstybės, kurioje tuo metu buvo bet kurios iš šalių įprasta gyvenamoji vieta, teisę.

3. Vienašalis veiksmas, kuriuo siekiama teisinių pasekmių sudarytai ar ketinamai sudaryti sutarčiai, formaliai galioja, jei atitinka formalius reikalavimus pagal teisę, kuri pagal šį reglamentą taikoma ar būtų taikoma sutarties turiniui, arba pagal veiksmo atlikimo vietos valstybės teisę, arba pagal teisę valstybės, kurioje tuo metu veiksmą atlikęs asmuo turėjo įprastą gyvenamąją vietą.

4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalys netaikomos sutartims, kurias apima 6 straipsnis. Šių sutarčių formai taikoma vartotojo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė.

5. Nepaisant 1–4 dalių, sutarčiai, kurios dalykas yra daiktinė teisė į nekilnojamąjį turtą arba nekilnojamojo turto nuoma, taikomos turto buvimo vietos valstybės teisėje numatyti formos reikalavimai, jei pagal tą teisę:

- a) tie reikalavimai taikomi neatsižvelgiant į tai, kurioje valstybėje sudaryta sutartis, ir neatsižvelgiant į tai, kokia teisė jai taikoma; ir
- b) nuo tų reikalavimų susitarimu negali būti nukrypstama.

12 straipsnis

Taikytinos teisės apimtis

1. Pagal šį reglamentą sutarčiai taikytina teisė visų pirma taikoma:

- a) aiškinimui;
- b) vykdymui;
- c) teismui pagal jo proceso teisę suteiktų įgaliojimų ribose, visiško ar dalinio prievolių netinkamo vykdymo pasekmėms, įskaitant žalos įvertinimą, kiek jis apibrėžtas teisės taisyklėmis;
- d) įvairiems prievolių pasibaigimo būdams, ieškinių senačiai ir apribojimui;
- e) sutarties negaliojimo pasekmėms.

2. Dėl vykdymo būdo ir veiksmų, kurių reikia imtis netinkamo vykdymo atveju, turi būti atsižvelgiama į vykdymo valstybės teisę.

13 straipsnis

Neveiknumas

Sutartyje, sudarytoje toje pačioje valstybėje esančių asmenų, fizinis asmuo, kuris pagal tos valstybės teisę būtų veiksnus, gali remtis savo neveiknumu pagal kitos valstybės teisę, tik jei sudarant sutartį kita sutarties šalis žinojo apie tokį neveiknumą arba jei apie jį nežinojo dėl neatsargumo.

14 straipsnis

Savanoriškas reikalavimo perleidimas ir sutartinė subrogacija

1. Pagal reikalavimo kito asmens (skolininko) atžvilgiu savanorišką perleidimą ar sutartinę subrogaciją susidariusiems perleidėjo ir perėmėjo santykiams taikoma teisė, kuri pagal šį reglamentą taikoma perleidėjo ir perėmėjo sudarytai sutarčiai.

2. Perleistam ar subrogacija perimtam reikalavimui taikytina teisė nustato jo perleidžiamumą, santykius tarp perėmėjo ir skolininko, sąlygas, kuriomis perleidimu ar subrogacija gali būti remiamasi prieš skolininką, taip pat, ar skolininko prievolės įvykdytos.

3. Šiame straipsnyje naudojama perleidimo sąvoka apima tiesioginį reikalavimų perdavimą, reikalavimų perdavimą pasi-naudojant užstatu, įkeitimu ar kitu prievolės įvykdymo užtikri-nimo būdu.

15 straipsnis

Subrogacija pagal įstatymą

Jei asmuo (kreditorius) pagal sutartį turi reikalavimą kito asmens (skolininko) atžvilgiu, o trečiasis asmuo turi pareigą patenkinti kreditoriaus reikalavimą arba jau faktiškai patenkino kreditoriaus reikalavimą įvykdydamas tą pareigą, tai pagal teisę, kuri reglamentuoja trečiojo asmens pareigą patenkinti kreditoriaus reikalavimą, nustatoma, ar trečiasis asmuo gali skolininko atžvilgiu naudotis teisėmis, kurias kreditorius turėjo skolininko atžvilgiu pagal jų santykius reglamentuojančią teisę, ir kokia apimtimi gali tomis teisėmis naudotis.

16 straipsnis

Skolininkų daugetas

Jei kreditorius turi reikalavimą kelių pagal tą patį reikalavimą atsakingų skolininkų atžvilgiu, ir vienas skolininkų jau įvykdė visą arba dalį reikalavimo, skolininko prievolei kreditoriaus atžvilgiu taikoma teisė taip pat taikoma to skolininko teisei

pateikti atgręžtinius reikalavimus kitiems skolininkams. Kiti skolininkai gali remtis kreditoriaus atžvilgiu turėtomis gynybos priemonėmis, kiek tai leidžiama pagal jų prievolėms kreditoriaus atžvilgiu taikomą teisę.

17 straipsnis

Įskaitymas

Kai šalys nėra susitarusios dėl įskaitymo teisės, įskaitymui taikoma teisė, taikytina reikalavimui, prieš kurį pareiškama įskaitymo teisė.

18 straipsnis

Įrodinėjimo pareiga

1. Pagal šį reglamentą sutartinei prievolei taikytina teisė taikoma tiek, kiek sutartinių prievolių atvejais taikomos joje numatytos teisinės prezumpcijos ar nustatoma įrodinėjimo pareiga.

2. Sutartis ar veiksmas, kuriuo siekiama teisinių pasekmių, gali būti įrodomas bet kokia įrodinėjimo priemone, kurią pripažįsta ginčo nagrinėjimo vietos teisė ar bet kuri teisė, nurodyta 11 straipsnyje, pagal kurią sutartis ar veiksmas formaliai galioja, jei tokią įrodinėjimo priemonę ginčą nagrinėjanti institucija gali administruoti.

III SKYRIUS

KITOS NUOSTATOS

19 straipsnis

Įprasta gyvenamoji vieta

1. Šio reglamento tikslais įmonių ir kitų juridinio asmens statusą turinčių ar jo neturinčių subjektų įprasta gyvenamoji vieta yra centrinės administracijos buvimo vieta.

Fizinio asmens, vykdančio savo verslą, įprasta gyvenamoji vieta yra pagrindinė jo verslo vieta.

2. Jei sutartis sudaroma veiklą vykdant padaliniui, atstovybei ar kitai įstaigai arba jei pagal sutartį vykdymas yra tokio padalinio, atstovybės ar įstaigos pareiga, tai įprasta gyvenamąją vietą laikoma šio padalinio, atstovybės ar kitokios įstaigos buvimo vieta.

3. Nustatant įprastą gyvenamąją vietą reikšmingas momentas yra sutarties sudarymo laikas.

20 straipsnis

Renvoi negalimumas

Šiame reglamente nurodytos bet kurios valstybės teisės taikymas reiškia toje valstybėje galiojančių teisės normų, išskyrus

tarptautinės privatinės teisės normas, taikymą, jei šiame reglamente nenurodyta kitaip.

21 straipsnis

Ginčo nagrinėjimo vietos viešoji tvarka

Šiame reglamente nurodytos bet kurios šalies teisės normą atsakyti taikyti galima, tik jei toks taikymas akivaizdžiai nesuderinamas su ginčo nagrinėjimo vietos viešąja tvarka (*ordre public*).

22 straipsnis

Valstybės su daugiau nei viena teisės sistema

1. Jei valstybę sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo teisės normas, reglamentuojančias sutartines prievoles, tai taikytinos teisės nustatymo pagal šį reglamentą tikslais kiekvienas teritorinis vienetas laikomas valstybe.

2. Valstybė narė, kurioje atskiri teritoriniai vienetai turi savo teisės normas, reglamentuojančias sutartines prievoles, neprivalo taikyti šio reglamento esant tik tokių vienetų teisės kolizijai.

23 straipsnis

Santykis su kitomis Bendrijos teisės nuostatomis

Šis reglamentas, išskyrus 7 straipsnį, neturi įtakos tam, kaip taikomos Bendrijos teisės nuostatos, kuriomis tam tikrais klausimais nustatomos su sutartinėmis prievolėmis susijusios teisės kolizijos taisyklės.

24 straipsnis

Santykis su Romos konvencija

1. Šis reglamentas taikomas vietoje Romos konvencijos valstybėse narėse, išskyrus valstybių narių teritorijas, kurios patenka į Romos konvencijos teritorinę taikymo sritį, ir kurioms pagal Sutarties 299 straipsnį šis reglamentas netaikomas.

2. Kadangi šis reglamentas taikomas vietoje Romos konvencijos, bet kuri nuoroda į tą Konvenciją laikoma nuoroda į šį reglamentą.

25 straipsnis

Ryšys su egzistuojančiomis tarptautinėmis konvencijomis

1. Šis reglamentas neturi įtakos tam, kaip taikomos tarptautinės konvencijos, kurių šalimis šio reglamento priėmimo metu yra viena ar daugiau valstybių narių, ir kuriose nustatomos su sutartinėmis prievolėmis susijusios teisės kolizijos taisyklės.

2. Tačiau tarp valstybių narių šis reglamentas turi viršenybę prieš tik tarp dviejų ar daugiau valstybių narių sudarytas konvencijas, kiek tokios konvencijos susijusios su šiuo reglamentu reguliuojamais klausimais.

26 straipsnis

Konvencijų sąrašas

1. Iki 2009 m. birželio 17 d. valstybės narės turi pranešti Komisijai apie 25 straipsnio 1 dalyje nurodytas konvencijas. Po šios datos valstybės narės Komisijai turi pranešti apie bet kurias iš šių konvencijų denonsavimą.

2. Komisija per šešis mėnesius nuo 1 dalyje nurodytų pranešimų gavimo dienos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbia:

- a) 1 dalyje nurodytų konvencijų sąrašą;
- b) 1 dalyje nurodytų denonsavimų sąrašą.

27 straipsnis

Peržiūros nuostata

1. Iki 2013 m. birželio 17 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą apie šio reglamento taikymą. Prireikus kartu su ataskaita pateikiami pasiūlymai dėl šio reglamento pakeitimo. Ataskaitoje turi būti:

- a) studija apie draudimo sutartims taikytiną teisę ir būsimų nuostatų, jei jų yra, poveikio vertinimą; ir

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Strasbūre 2008 m. birželio 17 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

H.-G. PÖTTERING

- b) 6 straipsnio taikymo įvertinimas, ypač kiek tai susiję su Bendrijos teisės vartotojų apsaugos srityje nuoseklumu.

2. Iki 2010 m. birželio 17 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą apie reikalavimo trečiojo asmens atžvilgiu perleidimo ar subrogacijos veiksmingumą ir perleisto ar subrogacija perduoto reikalavimo viršenybę prieš kitų asmenų teises. Prireikus kartu su ataskaita pateikiamas pasiūlymas dėl šio reglamento pakeitimo ir būsimų nuostatų poveikio vertinimas.

28 straipsnis

Taikymas laike

Šis reglamentas taikomas sutartims, sudarytoms po 2009 m. gruodžio 17 d.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas taikomas nuo 2009 m. gruodžio 17 d., išskyrus 26 straipsnį, kuris taikomas nuo 2009 m. birželio 17 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. LENARČIČ